

MJØSBYEN

Attraktive steder og grønne reiser

Innledning til AREALSTRATEGIER
Politisk verksted den 26.09.18

Merverdien av en arealstrategier på tvers av kommuner

Mer åpenbart innenfor transport (penger til investeringer og drift)

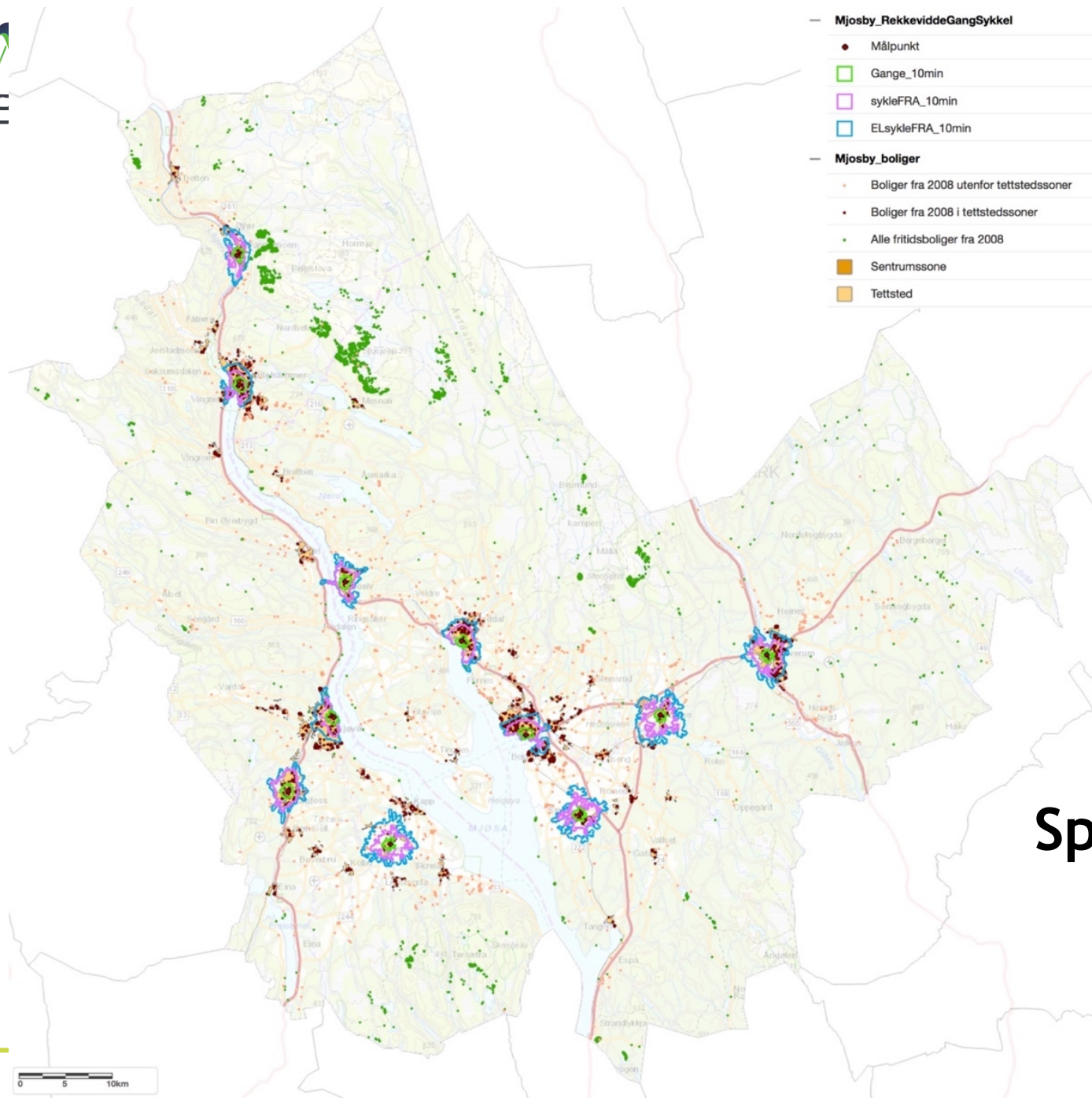
Det handler om:

1. Samarbeid for å spille hverandre gode og kunne tilby et mangfold av muligheter
2. Konkurransen - utbyggere som spiller kommunene ut mot hverandre
3. Omforente løsninger for utbyggings- og rekreasjonsområder på tvers av kommunegrensene

Spredt utbyggingsmønster (utfordrende ift. arealforbruk og transport)

Videreutvikle som attraktivt og bærekraftig - for dagens og framtidens innbyggere og virksomheter

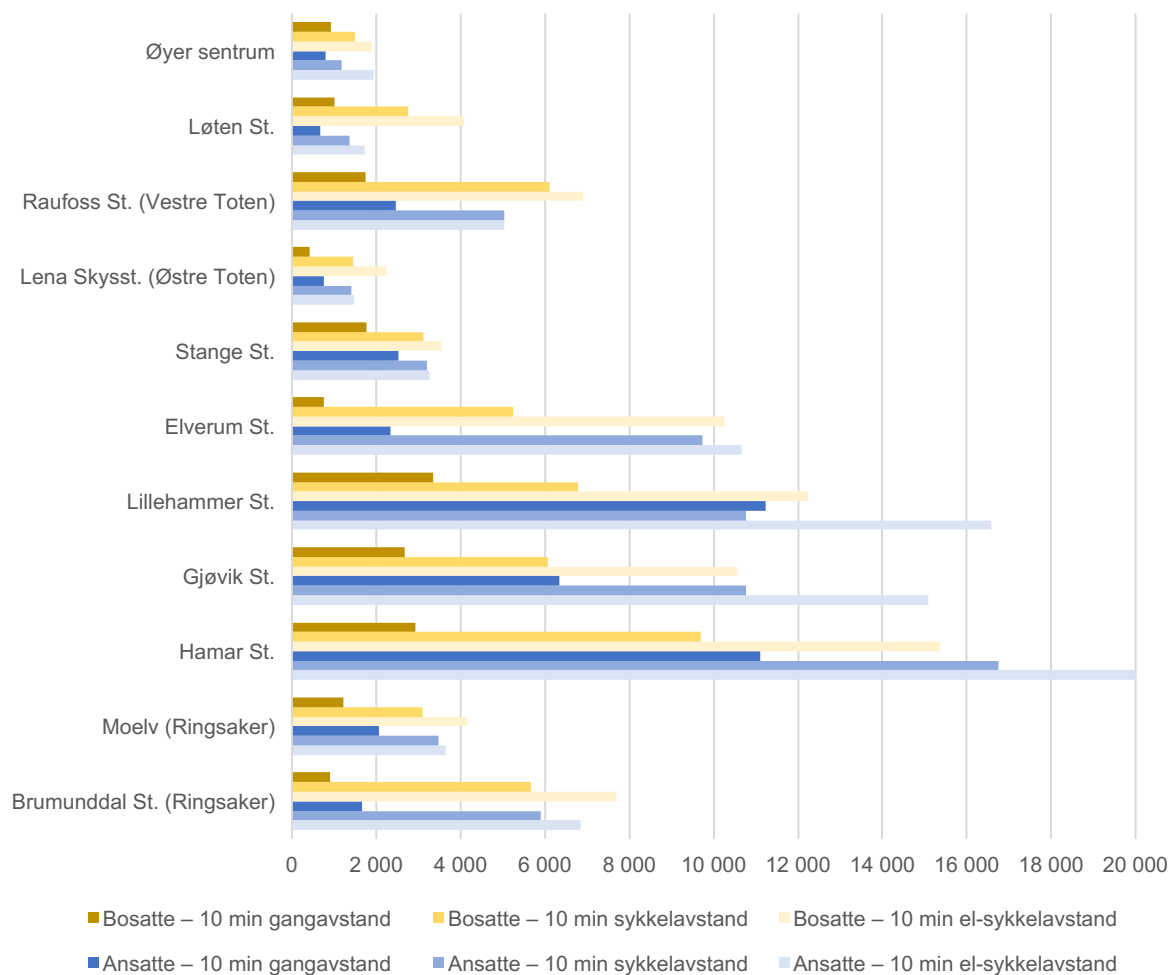

«Arealstrategien må ha fokus på å utvikle en flerkjernerstruktur knyttet til eksisterende tettstedsstrukturer».
(ref. samling på Elverum 30.05.18)

Spredtbygd og flerkjernet

Antall bosatte og ansatte (2017) innen gang- og sykkelavstand fra viktigste kollektivknutepunkter

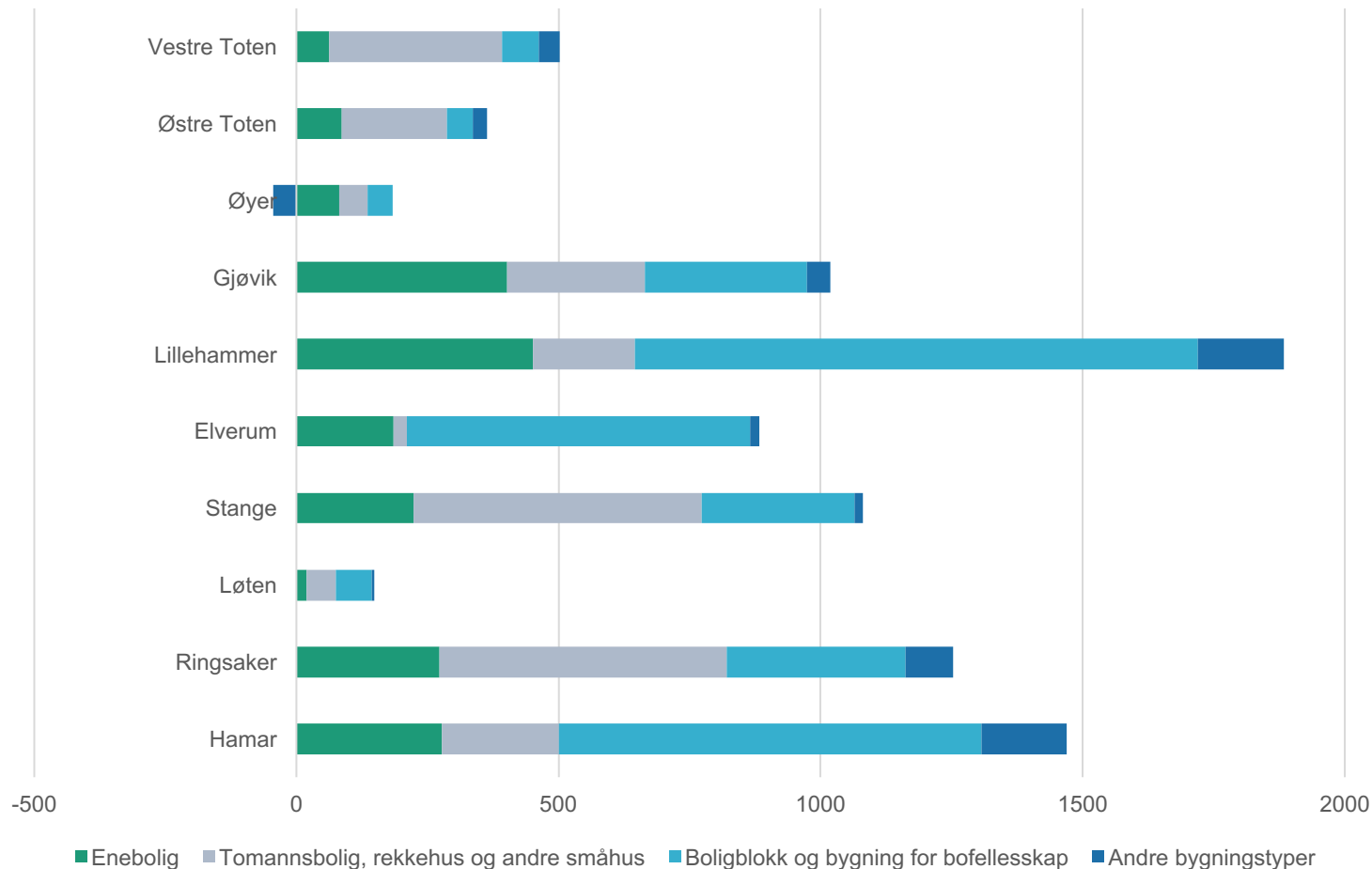
By- og tettstedsvekst - innenfor gå- og sykkelavstand

- Mindre vekst å fordele
- Stadig mindre husstander og flere eldre
- Økte krav til tilgjengelighet, servise og urbane kvaliteter

Boligutvikling

Nye boenheter 2008-2017 etter boligtype

Boligbehov og planreserve

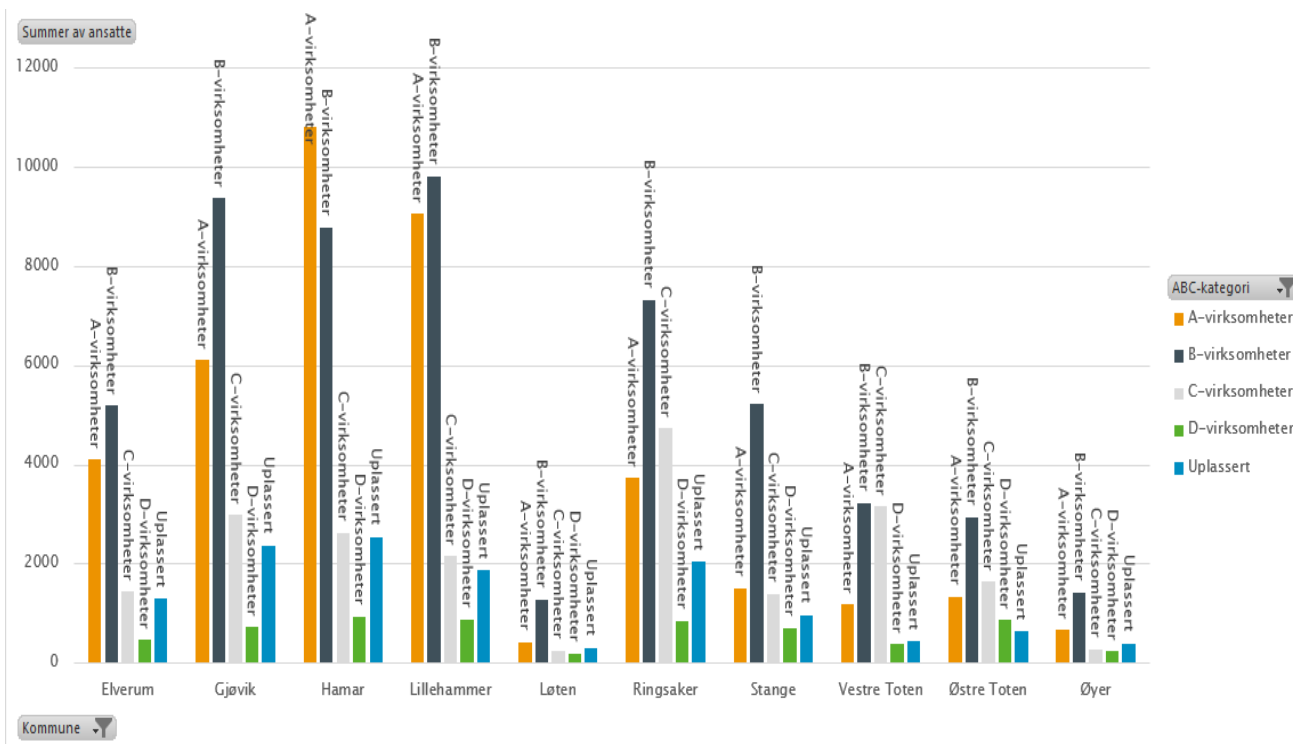
35.000 nye innbyggere til 2040*
(*middels anslag)

2 pers. pr. bolig - 17.500 boliger

Planreserven er 23.400 boliger

Næringsvirksomheter etter arbeidsplass- og besøksintensivitet

A-virksomheter: Service og kultur, offentlig administrasjon med regional rekkevidde og andre kontorvirksomheter.

B-virksomheter: Lett industri, noe arealkrevende forretning, og offentlig administrasjon med lokal rekkevidde.

C-virksomheter: Industri, engros- og transport, noe arealkrevende forretning. – primært tilgang til infrastruktur

D-virksomheter: Primærnæring.

Uplassert: Bygg og anlegg.

NB! Endringer i handel og tjenester (1980 - 62/35% → 2016 - 46/50%) - økt netthandel, nye konsept ?

Nedbygging av dyrka mark siste 10 år

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Sum
Hamar	20	10	3	37		175	21	39	1	66	23	395
Ringsaker	51	56	291	119	44	492	151	144	37	244	58	1687
Løten	8	2	34	11	2	278		30	2			367
Stange	46	21	114	75	43	224	53	11	3	146	47	783
Elverum	15	2	12	4	18	18	13	10	13	17	3	125
Lillehammer	80	9	8		37		6	3	6	31	31	211
Gjøvik		1	32	5			74	3	10	21	6	152
Øyer	123			1	5		2	3	5	63	1	203
Østre Toten	65	21	9		33	18	3		14	6	15	184
Vestre Toten	7	25	19	4		2	5		59	9		130
Sum	415	147	522	256	182	1207	328	243	150	603	184	4237

SSB/KOSTRA

Utfordringer ↔ strategier/samarbeid

- Mindre vekst å fordele, stadig mindre husstander og flere eldre
- Økte krav til tilgjengelighet, servise og urbane kvaliteter
- Endringer i handel og tjenester
- Prisene på leiligheter gir tettsteder for aldergruppen 55+
- Billig å utvikle flate jorder, men dyrt å bygge by
- Hvordan sikre kvalitet i fortettingen - utbyggere som presser opp utnyttelsesgraden
- Byspredning, nedbygging av dyrka mark og grøntstrukturer

HVILKE AREALSTRATEGIER TRENGER VI FOR AT VI SKAL BRUKE MINDRE BIL I FREMTIDEN? - gruppediskusjoner dialogsamling Elverum 30.05.18

- Arealstrategien må ha fokus på å utvikle en flerkjernestruktur knyttet til eksisterende tettstedsstrukturer.
- Strategien må sikre felles arealplanlegging på tvers av områder og kommunegrenser der det er hensiktsmessig.
- Det må også utvikles forpliktende samarbeid mellom kommuner og nærings-, eiendoms- og arealutviklere.
- Strategien bør ha sterk fokus på knutepunktutvikling med en mer kompakt arealutvikling hvor boliger og arbeidsplasser ligger tettere på knutepunkter.
- Strategien må sikre i større grad en arealblanding av boliger og arbeidsplasser - ikke lenger bare rene boligfelt. For å lykkes med fortettingen og få flere til å bosette seg i sentrumsområder.
- Arealstrategien må sikre at størst mulig andel av befolkningen bor innenfor sykkel og gangavstand fra viktige målpunkter.
- Lokalisering av sykehus og jernbanestasjoner er avgjørende.

Spørsmål til drøfting i gruppene

1. I forlengelse av gårdsdagen: Vi har ulike kvaliteter og fortrinn. Alle kommuner får minst ett prioritert tettsted å utvikle, noen to.
  - a) Klarer vi nå å prioritere disse i egen kommune - gitt kunnskapsgrunnlaget om den begrensede vekst som er å fordele, de statlige investeringene som kommer på jernbane, ønske om byliv og mulighetene for å bygge opp et miljøvennlig transporttilbud (kollektiv, sykkel, gange).
  - b) Hva skal til for å få støtte lokalt til en slik strategi? Kan vi hjelpe hverandre her?, Hva kan Mjøsbyen-prosjektet bidra med fremover? Hva og hvordan?

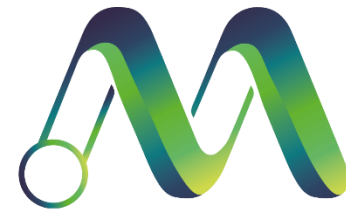

Spørsmål til drøfting i gruppene

2. Aktuelle tema å utvikle arealstrategier for - og som staten trolig vil ha fokus på om mellomstore byer blir aktuelle for "byvekstavtaler":
  - a) **Arbeidsplass- og besøksintensive virksomheter** - genererer mye transport.
  - b) Lokalisering av **handelsvirksomhet** og ulike handelskonsepter (kjøpesenter, "big-box", "outlets")
  - c) Vi trenger et mangfold av **boligtyper**. Bolig - for mye arealreserver i eksisterende kommuneplaner har kanskje i for stor grad tilrettelegging for "feil" typer boligutvikling - behov for "miljørevisjon" av eksisterende kommuneplaner og ny boligstrategi - utvikles i hver kommune i tråd med felles strategi.
  - d) **Regionale næringsområder for plasskrevende virksomheter** - har vi attraktive / "gode" / "riktige" arealer for denne typen virksomhet - i så fall hvilke områder?
  - e) Manglende helhetsplan for **fjellområdene** - fritidsboliger og reiseliv - interkommunalt plansamarbeid?
  - f) **De grønne kvalitetene**. Strategi for å bevare og videreutvikle.
  - g) **Annet?**

Støtter dere at disse arealtema får sin egen strategiformulering for Mjøsbyen? Er det andre arealtema vi bør utvikle strategier for?

MJØSBYEN

Attraktive steder og grønne reiser